

4. PASAUĻA LATGALĪŠU SAĪTA PROGRAMA

1. majā

14.00 **Fraņča Trasuna fabulu svātki „Ka kūpeibā ir spāks,/ Pret tū i runuot grāks”**
Fraņča Trasuna muzejs „Kolnasāta”, Kolna īla 3, Sakstagols, Rēzeknis nūvods

2. majā

Latgolys symtgadis ceļš vysaidūs informacejis nesiejūs

Latgolys regiona školys

17.00 **Gruomotys Ilga Šuplinska, Līga Rundāne, Aelita Andrejeva „Gostūs pi Boņuka. Stuosti bārnim par Latgolu” prezentaceja**

Rēzeknis Tehnologueju akademēja, Atbreivuošonys aleja 115, Rēzekne

3. majā

12.00 **Foto gruomotys „Latgalīts XXI godu symtā” prezentaceja**

Vīsu sāta „Pi Pliča”, Raiņa bulvars 9, Preiļi

15.00 **Tikšanuos ar izstuodis „Latgalīts XXI godu symtā” autorim**

Preiļu Kulturys centrys, Raiņa bulvars 28, Preiļi

15.00 **Izstuodis „Par slīksni” atkluošona**

Latgolys Kulturoiesturis muzejs, Atbreivuošonys aleja 102, Rēzekne

19.00 **Apbalvuojuma „Laiks Zidūnam” laureatu cyldynuošonys ceremoneja**

Latgolys viestnīceiba GORS, Piļs īla 4, Rēzekne

4. majā

Latvejis Republikys naatkareibys atjaunuošonys svātki Rēzeknē

9.45 **Svātku sveicīņš pi pīminekļa „Vīnuoti Latvejai”**

18.15 **Latvejis Bankys Latgolys kongresa 100 godu jubilejai veļteituos sudobra kolekcejis monetys atkluošona**

Latgolys viestnīceiba GORS, Piļs īla 4, Rēzekne

19.00 **Koncerts, veļteits Latvejis Republikys naatkareibys atjaunuošonys dīnai i Latgolys kongresa symtgadei**

Latgolys viestnīceiba GORS, Piļs īla 4, Rēzekne

20.30–22.00 **Boltuo goldauta svātki**

Festivala parks, Piļs īla 17, Rēzekne

5. majā

10.00 **Dīvakolpuojums**

Rēzeknis Vysusvātuokuos Jezus Sirds Romys katuoļu katedrale, Latgolys īla 88b, Rēzekne

11.00 **Svātku guojīņš**

Rēzeknis Vysusvātuokuos Jezus Sirds Romys katuoļu katedrale–Latgolys īla–Atbreivuošonys aleja 61

11.30 **Pīminekļa „Latgolys kongresam 100” atkluošona**

Atbreivuošonys aleja 61, Rēzekne

14.00–17.00 **Latgolys symtgadis kongresa plenarsēde**

Latgolys viestnīceiba GORS, Piļs īla 4, Rēzekne

18.00–9.00 (6. majā) **Latgalīšu volūdys nakts**

Festivala parks, Piļs īla 17, Rēzekne

6. majā

10.00–19.30 **Latgolys symtgadis kongress**

Rēzeknis Tehnoloģeju akademeja, Atbreivuošonys aleja 115, Rēzekne

11.00–13.00 **Tautu forums**

Vīneibys noms, Reigys īla 22, Daugovpiļs

13.00–14.00 **Boltuo goldauta svātki**

Vīneibys laukums, Daugovpiļs

14.30 **Ūzulu stateišonys akceja**

Pūlejis armejis I Legiona brigadis pulka karaveiru pīminis vīta, Daugovpiļs

17.00 **Fraņcs Trasuns „Nūgrymušō pile”, muzykalys izruodis pyrmizruode**

Daugovpiļs teatris, Reigys īla 22a

7. majā

10.00 **Pasuokums saimem „100 Latgolys pūdu Latgolys symtgadis kongresam”**

Vogulu keramikys darbneica „Cepleiši”, Leņdžu pogosts, Rēzeknis nūvods

4. PASAULES LATGALIEŠU SAIETA PROGRAMMA

1. maijā

14.00 Franča Trasuna fabulu svētki „*Ka kūpeibā ir spēks./ Pret tū i runuot grāks*”
Franča Trasuna muzejs „Kolnasāta”, Kalna iela 3, Sakstagals, Rēzeknes nūvods

2. maijā

Latgales simtgades ceļš dažādos medijos

Latgales reģiona skolas

17.00 Grāmatas Ilga Šuplinska, Līga Rundāne, Aelita Andrejeva „*Gostūs pi Boņuka. Stuosti bērniem par Latgolu*” prezentācija

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, Atbrīvošanas aleja 115, Rēzekne

3. maijā

12.00 Fotogrāmatas „*Latgaliētis XXI gadsimtā*” prezentācija

Viesu māja „Pie Pliča”, Raiņa bulvāris 9, Preiļi

15.00 Tikšanās ar izstādes „*Latgaliētis XXI gadusimtā*” autoriem

Preiļu Kultūras centrs, Raiņa bulvāris 28, Preiļi

15.00 Izstādes „*Pāri sliekšnim*” atklāšana

Latgales Kultūrvēstures muzejs, Atbrīvošanas aleja 102, Rēzekne

19.00 Apbalvojuma „*Laiks Ziedonim*” laureātu cildināšanas ceremonija

Latgales vēstniecība GORS, Pils iela 4, Rēzekne

4. maijā

Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas svētki Rēzeknē

9.45 Svētku sveiciens pie pieminekļa „*Vienoti Latvijai*”

18.15 Latvijas Bankas Latgales kongresa 100 gadu jubilejai veltītās sudraba kolekcijas monētas atklāšana

Latgales vēstniecība GORS, Pils iela 4, Rēzekne

19.00 Koncerts, veltīts Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas dienai un Latgales kongresa simtgadei

Latgales vēstniecība GORS, Pils iela 4, Rēzekne

20.30–22.00 Baltā galdauta svētki

Festivāla parks, Pils iela 17, Rēzekne

5. maijā

10.00 Dievkalpojums

Rēzeknes Vissvētākās Jēzus Sirds Romas katoļu katedrāle, Latgales iela 88b, Rēzekne

11.00 Svētku gājiens

Rēzeknes Vissvētākās Jēzus Sirds Romas katoļu katedrāle–Latgales iela–Atbrīvošanas aleja 61

11.30 Pieminekļa „*Latgales kongresam 100*” atklāšana

Atbrīvošanas aleja 61, Rēzekne

14.00–17.00 Latgales simtgades kongresa plenārsēde

Latgales vēstniecība GORS, Pils iela 4, Rēzekne

18.00–9.00 (6. majā) Latgaliešu valodas nakts

Festivāla parks, Pils iela 17, Rēzekne

6. maijā

10.00–19.30 **Latgales simtgades kongress**

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, Atbrīvošanas aleja 115, Rēzekne

11.00–13.00 **Tautu forums**

Vienības nams, Rīgas iela 22, Daugavpils

13.00–14.00 **Baltā galdauta svētki**

Vienības laukums, Daugavpils

14.30 **Ozolu stādīšanas akcija**

Polijas armijas I Leģiona brigādes pulka karavīru piemiņas vieta, Daugavpils

17.00 **Francis Trasuns „Nūgrymušō pile”, muzikālas izrādes pirmizrāde**

Daugavpils teātris, Rīgas iela 22a

7. maijā

10.00 **Pasākums ģimenēm „100 Latgales podu Latgales simtgades kongresam”**

Vogulu keramikas darbnīca „Ceplīši”, Lendžu pagasts, Rēzeknes novads

LATGOLYS SYMTGADIS KONGRESA programma 2017. gada 5.-6. majā

5. majs

Rēzeknē, Latgolys viestnīcībā GORS, Piļs ilā 4

PLENARSĒDE

Moderatori: **Ilga Šuplinska, Viesturs Kairišs**

14.00–15.00 Kongresa atkļuošona

Latvejis himna (RTA jauktais kors „**Sonitum**” (vad. **Juons Mežinskis**))

Kaspars Znotiņš „Munu jaunu dīnu zeme” (Rainis)

Uzrunys

Edmunds Teirumnieks, kongresa organiziešonys komitejis vadeituojs, profesors, RTA rektors, LKB vaļdis lūceklis

Līvija Plavinska, LKB vaļdis pīšksādātuoja

Raimonds Vējonis, Latvejis Vaļsts prezidents

Ināra Mūrniece, LR Saeimys pīšksādātuoja

Jānis Streičs, režisors, kongresa organiziešonys komitejis gūda lūceklis

Māris Kučinskis, LR Ministru prezidents

15.00–16.35

Muns latgaliskais latvyskums

Anna Rancāne, dzejneica, LKB vaļdis lūcekle

Latgolys lūma Latvejis teritorialā vīnuoteibā i drūšeibā

Vaira Vīķe-Freiberga, *Dr. habil. philol.*, eksprezidente

Kongress Rēzeknē: ceļā iz Latvejis vaļsti

Inese Runce, *Dr. hist.* Latvejis Universitate (LU) Filozofejis i sociologejis instituta vodūšuo pietneica

Latgolys kongresa vaļststīsyskuo nūzeime – eiss viesturiski tīsyskais apsavārums

Egils Levits, *Dr. iur.*, Eiropys Savīneibys tīsys tīsness

Latgališu volūda izgleiteibā i zynuotnē (piec 2008. goda)

Ilga Šuplinska, *Dr. philol.* profesore, LKB vaļdis pīšksādātuoja vītneica

Latgališi „Skapī”

Viesturs Kairišs, režisors

16.35–16.45 Kongresa rezolucejis dasacejums

16.45–17.00 Vaicuojumi

„**Pīmiņ, bruoļ!**” (veiru kors „**Graidi**” (vad. **Juons Mežinskis**))

6. majs

Rēzeknē, Rēzeknis Tehnologueju akademejā, Atbreivuošonys alejā 115

10.00–11.40 PLENARSĒDE (**aktu zals**)

Vadeituojs *Dr. habil. sc. pol.*, *Dr. iur.* **Tāļavs Jundzis**

10.00–10.10 Vidis aizsardzeibys un regionaluos atteisteibys ministra **Kaspars Gerharda** uzruna

10.10–10.30 Latgolys regiona ekonomikys atteisteiba

Laimdota Straujuma (LR Saeima)

10.30–10.50 Latgališu raksteibys atteisteiba 20. g. s. beiguos i 21. g. s. suokumā ci/ voi latgališu raksteibys leikumu leikumi

Lidija Leikuma (LU)

10.50–11.10 Latvīšu latgališu i brazilišu filozofa jezuita Stanislava Ladusāna daudzpusēigais humanisms

Māra Kiope (LU)

11.10–11.30 Latgališu literaturys vīta latvīšu literaturys viesturē – tradiceja i perspektivis

Sigita Kušnere (LU)

11.30–12.00 Izstuodis „**Cyts Sibirs: latvīšu cīmi Lejis Bulanā, Timofejevkā i Suhonojā**” atkluošona, kopeja pauze (stykla terase 2. stuovā)

12.00–14.00 *Paralels dorbs sekcejuos*

Latgolys diskurss literaturys viesturē

Volūdys i izgleiteibys politikys vaicuojumi latgalistikā

Viesturis i komunikaceju diskurss latgalistikā

Latgolys regiona ekonomikys i uzjiemiejarbeibys atteisteibys īspiejis 1917. gada Latgolys kongresa viesturiskuo i juridiskuo nūzeime i lūma Latvejis vaļstiskumā i Satversmē¹

Latgolys diskurss literaturys viesturē (214. auditoreja)

Vadeituoja *Dr. philol. Ieva Kalniņa*

12.00–12.20 Austrumlatveja tautyskūs romantiku geotelpiskajā poetikā

Ojārs Lāms (LU)

12.20–12.40 Anita Liepa i Latgola: rakstnika geokulturviesturyskuo pozicioniejuma aspekti

Sandra Meškova (DU)

12.40–13.00 Geopolitika i geopoetika Stanislava Kolbuševska Baļtejis esejuos/ Geopolitics and Geopoetics in Stanisław Kolbuszewski's Baltic Essays

Voiceks Brovarnijs (Vroclavys Universitate), **Pjotrs Zazuļa** (RTA)/ **Wojciech Browarny** (University of Wrocław), **Piotr Zazula** (RTA)

13.00–13.20 Latgolys motivs pieckara godu cenzurā i literaturā

Raimonds Briedis (Latvejis Kulturys akademeja, LKA)

13.20–13.40 Latgaliskais latvīšu dzejā piec Ūtruo pasaulā kara: nazcik puordūmu par kūpeigū i atškireigū nacionaluos identitatis aspektā

Viesturs Vecgrāvis (LU)

13.40–14.00 Ceļs iz latgališu literaturys 20. godu symta 90. godūs

Ieva Kalniņa (LU)

Volūdys i izgleiteibys politikys vaicuojumi latgalistikā (124. auditoreja)

Vadeituoja *Dr. philol. Lideja Leikuma*

12.00–12.20 1929. gada „Nūteikumi par latgališu izlūksnes ortografiju” i myusdīnu raksteiba

Anna Stafeca (LU)

12.20–12.40 Boltkrīvejis ZA Latvīšu sektora darbeiba piec 1920.–1930. godu arhivu materialu: latgalistikys aspekts

Aleksejs Andronovs (Sanktpīterburgys Vaļsts universitate)

12.40–13.00 Latgališu rokstu volūda i nūvodvuceiba: problemys i rysnuojumi

Veronika Dundure (Latgališu volūdys, literaturys i kulturviesturis školuojuoju asociaceja, LVLKŠA)

¹ *Sekcejai ir cyti nūtikšonys laiki.*

13.00–13.20 Latgola i Vyrova: ap regiona volūdys vuiceišonu Latvejis i Igaunejis školuos i bārnuduorzūs

Armands Kociņš, Ansis Ataols Bērziņš (Latgališu volūdys centrys)

13.20–14.00 Diskuseja *Latgališu volūdys, nūvodvuiceibys vaicuojums izgleiteibys politikā*
Tīšsaistē www.rta.lv

Vadeituoja *Dr. philol. Ilga Šuplinska*

Problemvaicuojumi:

Kai dabuot, kab vaļsts mārūgā ir dagrīzta viereiba nūvodvuiceibys svareigumam patriotiskuos audzynuošonys i styprys teritorialuos i nacionaluos identitatis veiduošonā?

Nūvodvuiceibys saturs i volūda

Cik leļys mierkdotecejis vajag kasgods, kab nūvodvuiceiba Latgolys regiona školuos byutu?

Redzīni:

Anta Rugāte, sabīdryska darbineica

Sanita Lazdiņa, RTA profesore

Ingūna Zeiļa, Rēzeknis Vaļsts pūļu gimnazejis suokumškolys školuojuoja

Viesturis i komunikaceju diskurss latgalistikā (215. auditoreja)

Vadeituoja *Dr. hist. Inese Runce*

12.00–12.20 Krystapiļa Dzierkaļu piļskolns. Jauni pīzynumi

Juris Urtāns (Latvejis Kulturys akademēja, LKA)

12.20–12.40 Latgolys etnosocialūs grupu veiduošonuos piec Rēzeknis starastejis 16.–18. g. s. inventaru i dvieseļu revizejis ziņu

Agris Dzenis (Kandovys nūvoda muzejs)

12.40–13.00 Latgolys gierbūņa i karūga rasšonuos viesture i atteisteiba

Māris Rumaks (SIA „Baltic Flags”)

13.00–13.20 Leo Trukšāns – Latgolys pietnīks

Valērijs Makarevičs (DU)

13.20–13.40 Gruomatnīks Stepons Seiļs i juo arhivs Latvejis Nacionalajā bibliotekā

Lilija Limane (Latvejis Nacionaluo biblioteka)

13.40–14.00 Latgaliskais Daugovpili gida stuostūs i publiskajā telpā

Ivars Magazeinis (Daugovpiļa tisa)

Latgolys regiona ekonomikys i uzjiemiejdarbeibys atteisteibys vareiba (aktu zals)

Vadeituoja *Dr. oec. Sandra Ežmale*

12.00–12.15 Augstuokuos izgleiteibys i pietnīceibys lobums Latgolys izaugsmē

Edmunds Teirumnieks (RTA)

12.15–12.30 Latvejis regioni ceļā iz vīdys ekonomikys

Baiba Rivža (Latvejis Zynuotņu akademēja), **Elita Jermolajeva** (Latvejis Lauksaimnīceibys i meža zynuotņu akademēja)

12.30–12.45 Uzjiemiejdarbeibys atteisteiba Latgolā

Anrijs Matīss (LR Saeima)

12.45–13.00 Biometana ražuošonys vidis i socioekonomiskī aspekti

Māra Rēpele, Mikus Ramanis, Gatis Bažbauers (Reigys Tehniskuo universitate, RTU, Vidis aizsardzeibys i sylvuma sistemu instituts, VASSI)

13.00–13.15 Rēzeknis SEZ – dasnāgtais 20 godūs i nuokūtnis vadynuojumi

Sandra Ežmale (Rēzeknis Specialuo ekonomiskuo zona, RTA)

13.20–14.00 Diskuseja *Latgolys regiona ekonomikys i uzjiemiedarbeibys atteisteibys vareiba*
Tīšsaistē www.rta.lv

Vadeituoja *Dr. oec. Elita Jermolajeva*

Problemvaicuojumi:

Kaidi ir bremzejūši faktori dreizuokai Latgolys regiona izaugsmei i uzjiemiedarbeibys atteisteibai?

Kaidi regionaluo atbolsta instrumenti byutu vajadzeigi, kab nūdrūsynuot mierkorientātu valsts atbolstu Latgolai?

Kū pošvaldeibys i valsts puorvalde var dareit, kab efektivuok sasadorbuot ar uzjiemiejim i mazynuot administrativū slūgu?

Redzīni:

Aldis Adamovičs, LR Saeima

Staņislavs Ratinskis, RSEZ SIA „LATSTAB”

Sandra Ežmale, RSEZ puorvaldis puorvalņeica

Stenda referati apsaverami vysu konferenceis laiku, autorim ir pyrmuo rūka diskusejuos:

Māris Igavens (RTA) *Inovaceju barjerys Latvejā*

Linda Sūniņa, Pēteris Rivža, Baiba Rivža (Latvejis Lauksaimnīceibys universitate) *Latgolys regiona nūvodu atteisteiba i inovaceju efektivoitate*

Dmitrijs Oļehnovičs, Inta Ostrovska (DU) *Teritorejis vīduos atteisteibys izpietis pīzynumu analize Latgolys regionā*

Dzintra Iliško, Astrīda Skrinda, Anita Pipere (DU) *Žurnalu īguldejums: „Školuotuoju izgleiteibys žurnals ilgtspiejai” (JTEFS) i „Diskurss i komunikaceja ilgtspiejeigai izgleiteibai” (DCSE) ilgtspiejeigai regiona atteisteibai/ The contribution of the Journals: JTEFS and DCSE on a sustainable development of the region*

Sandra Jonikāne (SIA „Rēzeknis iudiņs”) *Latgolys televizejis sabīdreibys (LTS) ītekme iz sabīdryskajim procesim Latvejā i Latgolā latgališu volūdys popularizešonā*

Jānis Dimants, Jr. (Andryva Jūrdža fonds) *Rēzeknis kongresa 65 godu pīminiešona Amerikā*

Zane Cekula (Latvejis Geotelpiskuos informacejis agentura, RTA) *Saimnīcyskuo darbeiba, omoti i nūsadorbuošonys veidi Latgolys vītvuordūs*

Oskars Orlovs (RTA) *2016. goda kulturys bolvys „Boņuks” nominantu dorbu raksturuojums literaturā*

14.00–15.00 *Dīniškys*

15.00–16.20 *Paralels dorbs sekcejuos*

Latgolys diskurss literaturys viesturē (124. auditoreja)

Vadeituoja *Dr. philol. Ojārs Lāms, Dr. philol. Maija Burima*

15.00–15.40 **13.20–14.00** Diskuseja *Latgaliskais komponents vuiceibu literaturā i muokslys nūzaru viesturyskūs puorsavierīņu izdavumūs*

Tīšsaistē www.rta.lv

Vadeituoja *Dr. philol. Ojārs Lāms*

Problemvaicojumi:

*Cik daudzi i kuryms pīškmātūs eipaši programys ir juopuorsaver, kab respektēt latgaliskū komponentu?
Školuotuoja izalaseišona i atbiļdeiba – voi ar itū ir gona, kab saceit, ka regionalais (latgalistikys) komponents teik gona vuiceits školuos jau niule?*

Kai dabuot, kab latgaliskais komponents ir iklauts vuiceibu programuos i gruomotuos?

Redzīni:

Dace Dalbiņa, Latvišu volūdys agenturys direktora vītneica

Imants Slišāns, Baltinovys vydsškolys direktors, LVLKŠA vaļdis lūceklis

Anna Vulāne, LU profesore

15.40–16.00 Latgolys tāls latvišu literaturā 20. godu symta pyrmajuos desmitgadēs

Alīna Romanovska (DU)

16.00–16.20 Latgolys krīvu rakstnīka identitate diasporā: Boriss Judins

Maija Burima, Žans Badins (DU)

Volūdys i izgleiteibys politikys vaicuojumi latgalistikā (214. auditoreja)

Vadeituoja *Dr. philol. Anna Stafecka*

15.00–15.20 Latgola pūļu presē i viestulēs 19. g. s. beiguos i 20. g. s. suokuos/ Латгалия в польской прессе и письмах конца XIX и начала XX века

Dorota Kristina Rembiševska (Pūļu Zynuotņu akademeja, Varšava)/ **Dorota Krystyna Rembiszewska** (Polish Academy of Sciences, Warszawa)

15.20–15.40 Sātys volūda: vīnys pūļu saimis pīmārs Rēzeknē/ Домашний язык на примере одной из польских семей в Резекне

Kazimežs Sikora (Jagelonys Universitate Krakovā)/ **Kazimierz Sikora** (Jagiellonian University in Kraków)

15.40–16.00 Zynuotniskuos pīredzis stuosti par Latgolys cylvākim i volūdom

Sanita Lazdiņa (RTA)

16.00–16.20 Ar naskaidru psihiskū stuovūkli saisteituo latgališu leksika

Sandra Ūdre (RTA)

Viesturis i komunikaceju diskurss latgalistikā (215. auditoreja)

Vadeituojs *Dr. habil. art., Dr. hist. Juris Urtāns*

15.00–15.20 Latgolys Dzišmu svātku hronologeja

Ēvalds Daugulis (DU)

15.20–15.40 Kora dirigentu Terezis i Stanislava Broku iģuļdejums latgaliskuos kulturvidis veiduošonā Daugovpili 20. g. s. 60. godūs

Anna Rancāne (Rēzeknis nūvoda pošvaļdeiba)

15.40–16.00 Latgališu muzykys raksturojums (2005–2016)

Ingars Gusāns (RTA)

16.00–16.20 Skryndu dzymtys muzejs – pīminis i izagleituošonuos vīta plašom sabīdreibys grupom

Ilze Ozoliņa (Skryndu dzymtys muzejs)

Latgolys regiona ekonomikys i uzjiemiejdarbeibys atteisteibys vareiba (aktu zals)

Vadeituojs *Dr. sc. ing. Gatis Bažbauers*

15.00–15.15 Latgolys meža resursu ilgtspiejeigys izmontuošonys izaicynuojums

Dagnija Blumberga, Einārs Cilinskis, Indra Muižniece (RTU VASSI)

15.15–15.30 Sauliskolna azaru zeme Latgolys atteisteibys perspektivē

Uvis Suško (Latvejis Dobys fonds)

15.40–16.20 Diskuseja *Dobys resursu izmontuošonys vareiba Latgolā*

Tīšsaistē www.rta.lv

Vadeituojs *Dr. sc. ing. Edmunds Teirumnieks*

Problemvaicuojumi:

Voi asūšuo dobys resursu apsaimnīkuošona i izmontuošona ir ilgtspiejeiba?

Kū biotehonomika spiej dūt regionalai atteisteibai?

Voi i kai biomassys intensivuoka izmontuošona ļautu veidot enerģetiskū naatkareibu?

Redzīni:

Ērika Ruskule, Rēzeknis regionaluos vidis puorvaļdis direktore

Dagnija Blumberga, RTU Vidis aizsardzeibys i syltuma sistemu instituta direktore

Edgars Romanovskis, bīdreibys „Biomassys tehnologieju centrys” vaļdis lūceklis

16.20–17.00 Kopeja pauze

17.00–18.30 *Paralels dorbs sekcejuos*

Volūdys i izgleiteibys politikys vaicuojumi latgalistikā

Viesturis i komunikaceju diskurss latgalistikā

Latgolys regiona ekonomikys i uzjiemiejdarbeibys atteisteibys vareiba

1917. goda Latgolys kongresa viesturiskuo i juridiskuo nūzeime i lūma Latvejis vaļstiskumā i Satversmē

Volūdys i izgleiteibys politikys vaicuojumi latgalistikā (215. auditoreja)

Vadeituojs *Dr. philol. Aleksejs Andronovs*

17.00–17.20 Latvīšu diaspora Krīvejā: Timofejevskys pīmārs

Aigars Lielbārdis (LU)

17.20–17.40 Religiskuos kūpīnys izglobuošonys strateģeja latgalīšu dzeivis vītuos

(Krasnojarskys apgobola Pričulymskys regiona pīmārs)/ Стратегии сохранения религиозной общины в компактных поселениях латгальцев (на примере Причлымского региона Красноярского края)

Anna Dvorecka (Sibira Federaluo universitate)/ Анна Дворецкая (Сибирский федеральный университет)

17.40–18.00 Latgaliskuos saknis: nu atkluojuma da atkluojuma/ Латгальские корни: от поиска к поиску

Romans Bondars (SIA „ALPE consulting”)/ Роман Бондарь (ООО «Альпе консалтинг»)

18.00–18.20 Latgolys vacticeibnīku kulturys montuojuma izglobuošona i atteisteiba 20. godu symta 20.–30. godūs

Maija Grizāne (DU)

Viesturis i komunikaceju diskurss latgalistikā (aktu zals)

Vadeituoja *Dr. phil.* **Māra Kiope**

17.00–17.20 Pasuokumi Latgolys informativuos telpys styprynuošonai

Dainis Mjartāns (bīdreiba „Latgolys tradicyonaluos kulturys centrys „Latgaļu sāta”“)

17.20–17.40 Latgolys kongresa symtgadis tematiskuos izstuodis „Puori slīkšņam” koncepcēja

Kaspars Strods (Latgolys Kulturviesturis muzejs)

17.40–18.20 Diskuseja *Latgališu volūdys politika kulturys i plašsazinis leidzekļu darbeibā*

Tīšsaistē www.rta.lv

Vadeituoja **Renāte Lazdiņa**, Latvejis Radejis Latgolys studejis vadeituoja

Problemvaicujumi:

Kas byutu juopuormej Latvejis kulturpolitikā, kab latgališu volūda byutu ari teatru, kinys i televizejis volūda? Kai dabuot, kab Latgolys muzejūs, taipat kūpeigajā Latgolys lingvistiskajā ainovā, vaira pasaruodeitu latgališu volūdys lītuojumus?

Kaidys organizacejis, īstuodis, NVO var veicynuot latgališu volūdys lītuojumu, prestižu, popularitati?

Redzīni:

Anna Egliena, Bronislavys Martuževys fonda RAKSTĪTĀJA vaļdis prišksādātuoja

Aivars Mackevičs, *BalticTravelnews.com* direktors

Andrejs Svylāns, Vaļsts zynuotniskuo instituta „Nacionalais botaniskais duorzs” direktors

Ingemārs Vekteris, ReTV vaļdis prišksādātuojis

Latgolys regiona ekonomikys i uzjiemiejarbeibys atteisteibys vareiba (105. auditoreja)

Vadeituoja *Dr. habil. sc. ing.* **Dagnija Blumberga**

17.00–17.15 Eitrofikacejis samazynuošonys rysynuojumi, izmontojūt Latgolā asūšuos makroalģis biogazis ražuošonai

Francesco Romagnoli, Karīna Bāliņa, Krišs Spalviņš (RTU VASSI)

17.15–17.30 Energopuorvaļdeibys daudzveideibys analize. Īspiejis Latgolys regionā

Līga Žogla (RTU VASSI)

17.30–17.45 Dyumgazu kondensators Ludzys kotlu sātā. Latgolys veiksmis stuosts

Ivars Veidenbergs, Edgars Vīgants, Jevgeņijs Selivanovs, Ģirts Vīgants (RTU VASSI)

17.45–18.00 Viesturiskūs āku ergoefektivitatis paaugstynuošona soltajā klimatiskajā zonā

Anda Blumberga, Edīte Kamendere, Reinis Purviņš, Agris Kamenders, Gatis Žogla, Dagnija Blumberga, Rūta Vanaga (RTU VASSI)

18.00–18.15 Izaicynuojumi musora apsaimnīkuošonā: resursu atgyušonys potencials veseleibys apryupis īstuodēs

Jūlija Gušča (RTU VASSI)

18.15–18.30 Inžinerzynuotņū specialistu sagataveišona i ītekme iz izaugsmis Latgolā

Ērika Teirumnieka (RTA)

1917. goda Latgolys kongresa viesturiskuo i juridiskuo nūzeime i lūma

Latvejis vaļstiskumā i Satversmē (105. auditoreja)

Vadeituojs *Mg. iur.* **Agris Bitāns**, zvārynuots advokats

- 10.00–10.10 Sekcejis atkluošona
Agris Bitāns (LU)
- 10.10–10.50 Latgolys kongresa viesturiskais konteksts
Ēriks Jēkabsons (LU)
- 10.50–11.30 Latgolys politikais konteksts storpkaru Latvejā
Valters Ščerbinskis (Latvejis Nacionaluo biblioteka)
- 11.30–11.50 1917. goda Latgolys latvīšu kongress: daleibniki i oculiciniku atminis
Henrihs Soms (DU)
- 11.50–12.05 Latgolys kongresa lāmumu nūzeime nuokūtnē
Arvīds Turlajs (Arendolis muiža)
- 12.05–12.30 Diskusejis, kūpsavylkums
Pēteris Ziemeļis, sabīdryks darbinīks
- 12.30–13.30 Dīniškys
- 13.30–14.15 Latgolys kongresa vaļststisiskuo nūzeime latvīšu nacejis i Latvejis vaļsts izveidē
Egils Levits (Eiropys Savīneibys tīsa)
- 14.15–14.45 Latgališu rokstu volūdys lītojameibys juridiskuo dimenšēja
Arvīds Dravnieks (Tīslītu ministreja)
- 14.45–15.00 Bazneica i vaļsts
- Mārtiņš Klušs** (Bolvu i Sprogu Romys katuoļu draudze)
- 15.00–15.15 Satversmis 3. pants – juoivīš dzeivē ci juoizslādz
Juris Viļums (LR Saeima)
- 15.15–16.00 Diskusejis, kūpsavylkums
- 17.40–18.20 Diskuseja *Latgola kai ES uorejais rūbežs – drūšeibys vaicuojumi* (124. aud.)
 Tīšsaistē www.rta.lv
 Vadeituojs *Dr. sc. comm.* **Mārtiņš Kaprāns**

Problemvaicuojumi:

*Latgolys socialekonomiskuo situaceja kai drauds sabīdreibys drūsumam par sevi.
 Latgolys etnolingvistikuo i kulturaluo daudzveideiba: salīdīteibys īspiejis i riski.
 Latgolys komunikatīvo telpa i Kremļa dezinformaceja.*

Redzīni:

Andis Kudors, Austrumeiropys Politikys pītejumū centra izpīlddīrektors
Ieva Bērziņa, *Dr. sc. pol.*, Nacionaluos Aizsardzeibys akademejis vodūšo pīteica

Stenda referati apsaverami vysu konfereņcis laiku, autorim ir pyrmuo rūka diskusejuos:

Pēteris Poļaks (Latvejis Geografejis bīdreiba, Latvejis Turisma gidu asociaceja) *Latvejis vaļsts rūbežu veiduošona 1918.–1922. godā*

Andra Zubko-Melne (Latvejis Geotelpiskuos informacejis agentura) *Administratīvi teritorialuos reformys Latgolys teritorējā (1917–2017)*

Artūrs Gaveika (RTA) *Nu Latgolys latvīšu kongresa da Latvejis suverenitatis*

Vitolds Zahars (DU), **Andris Strauts** (Latgolys apgaboltīsa), **Līga Mazure** (RTA) *Latgales Latgolys juristu davums Latvejis vaļsts dybynuošonā, vaļstiskuos naatkareibys atjaunuošonā i atteisteibā*

18.30–19.30 NŪSLĀGUMA PLENARSĒDE (aktu zals)

Vadeituoji **Ilga Šuplīnska**, **Agris Bitāns**

18.30–18.50 Latgaliskuos identitatis i latgališu volūdys styprynuošona, gaidūt Latvejis vaļsts symtgadi

Imants Slišāns (Baļtinovvys vydsškola, LVLKSA)

18.50–19.00 Kongresa lāmumu izpīldis komisejis apstyprynuošona

19.00–19.20 Rezolucejis apstyprynuošona

19.20–19.30 Organizatoru uzrunys: **Edmunds Teirumnieks** (RTA), **Līvija Plavinska** (LKB), **Arvīds Barševskis** (DU)

20.00 Nūslāguma pasuokums

LATGALES SIMTGADES KONGRESA programma 2017. gada 5.-6. maijā

5. maijs

Rēzeknē, Latgales vēstniecībā GORS, Pils ielā 4

PLENĀRSĒDE

Moderatori: **Ilga Šuplinska, Viesturs Kairišs**

14.00–15.00 Kongresa atklāšana

Latvijas himna (RTA jauktais koris „**Sonitum**” (vad. **Jānis Mežinskis**)

Kaspars Znotiņš „Munu jaunu dīnu zeme” (Rainis)

Uzrunas

Edmunds Teirumnieks, kongresa organizēšanas komitejas vadītājs, profesors, RTA rektors, LKB valdes loceklis

Līvija Plavinska, LKB valdes priekšsēdētāja

Raimonds Vējonis, Latvijas Valsts prezidents

Ināra Mūrniece, LR Saeimas priekšsēdētāja

Jānis Streičs, režisors, kongresa organizēšanas komitejas goda loceklis

Māris Kučinskis, LR Ministru prezidents

15.00–16.35

Mans latgaliskais latviskums

Anna Rancāne, dzejniece, LKB valdes locekle

Latgales loma Latvijas teritoriālā vienotībā un drošībā

Vaira Viķe-Freiberga, *Dr. habil. philol.*, eksprezidente

Kongress Rēzeknē: ceļā uz Latvijas valsti/ Kongress Rēzeknē: ceļā iz Latvejis valsti

Inese Runce, *Dr. hist.* Latvijas Universitāte (LU) Filozofijas un socioloģijas institūta vadošā pētniece

Latgales kongresa valststiesiskā nozīme – īss vēsturiski tiesiskais apskats

Egils Levits, *Dr. iur.*, Eiropas Savienības tiesas tiesnesis

Latgaliešu valoda izglītībā un zinātnē (pēc 2008. gada)/ Latgaliešu volūda izgleiteībā i zynuotnē (piec 2008. goda)

Ilga Šuplinska, *Dr. philol.* profesore, LKB valdes priekšsēdētāja vietniece

Latgalieši „Skapī” / Latgalieši „Skapī”

Viesturs Kairišs, režisors

16.35–16.45 Kongresa rezolūcijas pieteikums

16.45–17.00 Jautājumi

„**Pimiņ, bruoļ!**” (vīru koris „**Graidī**” (vad. **Jānis Mežinskis**)

6.maijs

Rēzeknē, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā, Atbrīvošanas alejā 115

10.00–11.40 PLENĀRSĒDE (**aktu zāle**)

Vadītājs *Dr. habil. sc. pol., Dr. iur.* **Tālavas Jundzis**

10.00–10.10 Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra **Kaspara Gerharda** uzruna

10.10–10.30 Latgales reģiona ekonomikas attīstība

Laimdota Straujuma (LR Saeima)

10.30–10.50 Latgaliešu rakstības attīstība 20. gs. beigās un 21. gs. sākumā vai latgaliešu

rakstības likloči/ Latgališu raksteibys atteisteiba 20. g. s. beiguos i 21. g. suokumā ci/ voi latgališu raksteibys leikumu leikumi

Lidija Leikuma (LU)

10.50–11.10 Latviešu latgaliešu un brazīliešu filozofa jezuita Staņislava Ladusāna daudzpusīgais humānisms

Māra Kiope (LU)

11.10–11.30 Latgaliešu literatūras vieta latviešu literatūras vēsturē – tradīcija un perspektīvas

Sigita Kušnere (LU)

11.30–12.00 Izstādes „Cita Sibīrija: latviešu ciemi Lejas Bulāna, Timofejevka un Suhonoja” atklāšana, kafijas pauze (stikla terase 2. stāvā)

12.00–14.00 *Paralēls darbs sekcijās*

Latgales diskurss literatūras vēsturē

Valodas un izglītības politikas jautājumi latgalistikā

Vēstures un komunikāciju diskurss latgalistikā

Latgales reģiona ekonomikas un uzņēmējdarbības attīstības iespējas

1917. gada Latgales kongresa vēsturiska un juridiska nozīme un loma Latvijas valstiskumā un Satversmē²

Latgales diskurss literatūras vēsturē (214. auditorija)

Vadītāja *Dr. philol. Ieva Kalniņa*

12.00–12.20 Austrumlatvija tautisko romantiķu ģeotelpiskajā poētikā

Ojārs Lāms (LU)

12.20–12.40 Anita Liepa un Latgale: rakstnieka ģeokultūrvēsturiskā pozicionējuma aspekti

Sandra Meškova (DU)

12.40–13.00 Ģeopolitika un ģeopoētika Staņislava Kolbuševska Baltijas esejās/ Geopolitics and Geopoetics in Stanisław Kolbuszewski's Baltic Essays

Voicēks Brovarnijs (Vroclavas Universitāte), **Pjotrs Zazuļa** (RTA)/ **Wojciech Browarny** (University of Wrocław), **Piotr Zazula** (RTA)

13.00–13.20 Latgales motīvs pēckara gadu cenzūrā un literatūrā

Raimonds Briedis (Latvijas Kultūras akadēmija, LKA)

13.20–13.40 Latgaliskais latviešu dzejā pēc Otrā pasaules kara: dažas pārdomas par kopīgo un atšķirīgo nacionālās identitātes aspektā

Viesturs Vecgrāvis (LU)

13.40–14.00 Ceļš uz latgaliešu literatūru 20. gadsimta 90. gados

Ieva Kalniņa (LU)

Valodas un izglītības politikas jautājumi latgalistikā (124. auditorija)

Vadītāja *Dr. philol. Lidija Leikuma*

12.00–12.20 1929. gada „Nūteikumi par latgališu izlūksnes ortografiju” un mūsdienu rakstība

Anna Stafecka (LU)

12.20–12.40 Baltkrievijas ZA Latviešu sektora darbība pēc 1920.–1930. gadu arhīvu materiāliem: latgalistikas aspekts

Aleksejs Andronovs (Sanktpēterburgas Valsts universitāte)

12.40–13.00 Latgaliešu rakstu valoda un novadmācība: problēmas un risinājumi

Veronika Dundure (Latgaliešu valodas, literatūras un kultūrvēstures asociācija, LVLKSA)

² *Sekcijai ir citi norises laiki.*

13.00–13.20 Latgale un Veru: par reģiona valodas mācīšanu Latvijas un Igaunijas skolās un bērnudārzos / Latgola i Vyrova: ap reģiona volūdys vuiceišonu Latvejis i Igaunejis školuos i bārnuduorzūs

Armands Kociņš, Ansis Ataols Bērziņš (Latgaliešu valodas centrs)

13.20–14.00 Diskusija *Latgaliešu valodas, novadmācības jautājums izglītības politikā*

Tiešsaistē www.rta.lv

Vadītāja *Dr. philol. Ilga Šuplinska*

Problēmjaautājumi:

Kā panākt, lai valsts mērogā pievērs uzmanību novadmācības svarīgumam patriotiskās audzināšanas un spēcīgas teritoriālās, nacionālās identitātes veidošanā?

Novadmācības saturs un valoda.

Cik liela mērķdotācija ir nepieciešama katru gadu, lai nodrošinātu novadmācību Latgales reģiona skolās?

Viedokļi:

Anta Rugāte, sabiedriska darbiniece

Sanita Lazdiņa, RTA profesore

Ingūna Zeiļa, Rēzeknes Valsts poļu ģimnāzijas sākumskolas skolotāja

Vēstures un komunikāciju diskurss latgalistikā (215. auditorija)

Vadītāja *Dr. hist. Inese Runce*

12.00–12.20 Krustpils Dzirkaļu pilskalns. Jaunas atziņas

Juris Urtāns (Latvijas Kultūras akadēmija, LKA)

12.20–12.40 Latgales etnosociālo grupu veidošanās pēc Rēzeknes stāstījuma 16. – 18. gs. inventāru un dviešu revīzijas ziņām/ Latgolys etnosocialūs grupu veidošonus piec Rēzeknis starastejis 16.–18. g. s. inventaru i dvieseļu revizejis ziņu

Agris Dzenis (Kandavas novada muzejs)

12.40–13.00 Latgales ģerboņa un karoga rašanās vēsture un attīstība

Māris Rumaks (SIA „Baltic Flags”)

13.00–13.20 Leo Trukšāns – Latgales pētnieks

Valērijs Makarevičs (DU)

13.20–13.40 Grāmatnieks Stepons Seiļš un viņa arhīvs Latvijas Nacionālajā bibliotēkā

Lilija Limane (Latvijas Nacionālā bibliotēka)

13.40–14.00 Latgaliskais Daugavpili gida stāstos un publiskajā telpā/ Latgaliskais Daugovpili gida stuostūs i publiskajā telpā

Ivars Magazeinis (Daugavpils tiesa)

Latgales reģiona ekonomikas un uzņēmējdarbības attīstības iespējas (aktu zāle)

Vadītāja *Dr. oec. Sandra Ežmale*

12.00–12.15 Augstākās izglītības un pētniecības ietekme Latgales izaugsmē

Edmunds Teirumnieks (RTA)

12.15–12.30 Latvijas reģioni ceļā uz viedo ekonomiku

Baiba Rivža (Latvijas Zinātņu akadēmija), **Elita Jermolajeva** (Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija)

12.30–12.45 Uzņēmējdarbības attīstība Latgalē

Anrijs Matīss (LR Saeima)

12.45–13.00 Biometāna ražošanas vides un socioekonomiskie aspekti

Māra Rēpele, Mikus Ramanis, Gatis Bažbauers (Rīgas Tehniskā universitāte, RTU, Vides Aizsardzības un siltuma sistēmu institūts, VASSI)

13.00–13.15 Rēzeknes SEZ – sasniegtais 20 gados un nākotnes izaicinājumi

Sandra Ežmale (Rēzeknes Speciālā ekonomiskā zona (RSEZ), RTA)

13.20–14.00 Diskusija *Latgales reģiona ekonomikas un uzņēmējdarbības attīstības iespējas*
Tiešsaistē www.rta.lv

Vadītāja *Dr. oec. Elita Jermolajeva*

Problēmjaautājumi:

Kādi ir bremsējošie faktori straujākai Latgales reģiona izaugsmei un uzņēmējdarbības attīstībai?

Kādi reģionālā atbalsta instrumenti būtu nepieciešami, lai nodrošinātu mērķorientētu valsts atbalstu Latgalei?

Ko pašvaldības un valsts pārvalde var darīt, lai efektīvāk sadarbotos ar uzņēmējiem un mazinātu administratīvo slogu?

Viedokli:

Aldis Adamovičs, 12. Saeimas deputāts

Staņislavs Ratinskis, RSEZ SIA „LATSTAB” valdes priekšsēdētājs

Sandra Ežmale, RSEZ pārvaldes pārvaldniece

Stenda referāti aplūkojami visu konferences laiku, autoriem ir priekšroka diskusijās:

Māris Igavens (RTA) *Inovāciju barjeras Latvijā/ Inovāciju barjeras Latvijā*

Linda Sūniņa, Pēteris Rivža, Baiba Rivža (Latvijas Lauksaimniecības universitāte) *Latgales reģiona novadu attīstība un inovāciju efektivitāte*

Dmitrijs Oļehnovičs, Inta Ostrovska (DU) *Teritorijas viedās attīstības izpētes atziņu analīze Latgales reģionā*

Dzintra Iliško, Astrīda Skrinda, Anita Pipere (DU) *Žurnāli - „Skolotāju izglītības žurnāls ilgtspējai” (JTEFS) un „Diskurss un komunikācija ilgtspējīgai izglītībai” (DCSE), to ieguldījums reģiona ilgtspējīgai attīstībai/ The contribution of the Journals: JTEFS and DCSE on a sustainable development of the region*

Sandra Jonikāne (SIA „Rēzeknes ūdens”) *Latgales televīzijas sabiedrības (LTS) ietekme uz sabiedriskajiem procesiem Latvijā un Latgalē latgaliešu valodas popularizēšanā/ Latgolys televīzijas sabiedrības (LTS) ietekme iz sabiedriskajiem procesiem Latvijā i Latgalē latgaliešu valodas popularizēšanā*

Jānis Dīmanis, Jr. (Andriva Jūrdža fonds) *Rēzeknes kongresa 65 gadu atcere Amerikā*

Zane Cekula (Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra, RTA) *Saimnieciskā darbība, amati un nodarbošanās veidi Latgales vietos*

Oskars Orlovs (RTA) *2016. gada kultūras balvas „Boņuks” nominantu darbu raksturojums literatūrā/ 2016. gada kultūras balvas „Boņuks” nominantu darbu raksturojums literatūrā*

14.00–15.00 Pusdienas

15.00–16.20 *Paralēls darbs sekcijās*

Latgales diskurss literatūras vēsturē (124. auditorija)

Vadītāji *Dr. philol. Ojārs Lāms, Dr. philol. Maija Burima*

15.00–15.40 Diskusija *Latgaliskais komponents mācību literatūrā un mākslas nozaru vēsturiskos pārskata izdevumos*

Tiešsaistē www.rta.lv

Vadītājs *Dr. philol. Ojārs Lāms*

Problēmjaautājumi:

Cik lielā mērā un kuros priekšmetos īpaši ir jāpārskata programmas, respektējot latgalisko komponentu? Skolotāja izvēle un atbildība, vai tie ir pietiekami argumenti, lai teiktu, ka reģionālais (latgalistikas) komponents tiek pasniegts pietiekami skolās jau šobrīd? Kā panākt, lai latgaliskais komponents ir iekļauts mācību programmās un grāmatās?

Viedokļi:

Dace Dalbiņa, Latviešu valodas aģentūras direktora vietniece

Imants Slišāns, Baltinavas vidusskolas direktors, LVLKSA valdes loceklis

Anna Vulāne, LU profesore

15.40–16.00 Latgales tēls latviešu literatūrā 20. gadsimta pirmajās desmitgadēs

Alīna Romanovska (DU)

16.00–16.20 Latgales krievu rakstnieka identitāte diasporā: Boriss Judins

Maija Burima, Žans Badins (DU)

Valodas un izglītības politikas jautājumi latgalistikā (214. auditorija)

Vadītāja *Dr. philol.* **Anna Stafecka**

15.00–15.20 Latgale poļu presē un vēstulēs 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā/ Латгалия в польской прессе и письмах конца XIX и начала XX века/

Dorota Kristina Rembiševska (Poļu Zinātņu akadēmija, Varšava)/ **Dorota Krystyna Rembiszewska** (Polish Academy of Sciences, Warszawa)

15.20–15.40 Mājas valoda: vienas poļu ģimenes piemērs Rēzeknē/ Домашний язык на примере одной из польских семей в Резекне

Kazimežs Sikora (Jagelonas Universitāte Krakovā)/ **Kazimierz Sikora** (Jagiellonian University in Kraków)

15.40–16.00 Zinātniskās pieredzes stāsti par Latgales cilvēkiem un valodām

Sanita Lazdiņa (RTA)

16.00–16.20 Ar neskaidru psihisku stāvokli saistītā latgaliešu leksika/ Ar neskaidru psihiskū stuovūkli saisteituo latgališu leksika

Sandra Ūdre (RTA)

Vēstures un komunikāciju diskurss latgalistikā (215. auditorija)

Vadītājs *Dr. habil. art., Dr. hist.* **Juris Urtāns**

15.00–15.20 Latgales Dziesmu svētku hronoloģija

Ēvalds Daugulis (DU)

15.20–15.40 Kordirigentu Terēzes un Staņislava Broku ieguldījums latgaliskās kultūrvides veidošanā Daugavpilī 20. gs. 60. gados/ Kora dirigentu Terezis i Staņislava Broku iģuļdejums latgaliskuos kulturvidis veiduošonā Daugovpilī 20. g. s. 60. godūs

Anna Rancāne (Rēzeknes novada pašvaldība)

15.40–16.00 Latgaliešu mūzikas raksturojums (2005–2016)

Ingars Gusāns (RTA)

16.00–16.20 Skrindu dzimtas muzejs – piemiņas un izglītošanās vieta plašām sabiedrības grupām

Ilze Ozoliņa (Skrindu dzimtas muzejs)

Latgales reģiona ekonomikas un uzņēmējdarbības attīstības iespējas (aktu zāle)

Vadītājs *Dr. sc. ing.* **Gatis Bažbauers**

15.00–15.15 Latgales meža resursu ilgtspējīgas izmantošanas izaicinājums

Dagnija Blumberga, Einārs Cilinskis, Indra Muižniece (RTU VASSI)

15.15–15.30 Sauleskalna ezerzeme Latgales attīstības perspektīvā

Uvis Suško (Latvijas Dabas fonds)

15.40–16.20 Diskusija *Dabas resursu izmantošanas iespējas Latgalē*

Tiešsaistē www.rta.lv

Vadītājs *Dr. sc. ing.* **Edmunds Teirumnieks**

Problēmjaudājumi:

Vai esošā dabas resursu apsaimniekošana un izmantošana ir ilgtspēja?

Kādu pienesumu biotehonomika spēj dot reģionālai attīstībai?

Vai un kā biomasas intensīvāka izmantošana ļautu veidot enerģētisko neatkarību?

Viedokli:

Ērika Ruskule, Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes direktore

Dagnija Blumberga, RTU Vides Aizsardzības un siltuma sistēmu institūta direktore

Edgars Romanovskis, biedrība „Biomassas tehnoloģiju centrs” valdes loceklis

16.20–17.00 Kafijas pauze

17.00–18.30 *Paralēls darbs sekcijās*

Valodas un izglītības politikas jautājumi latgalistikā

Vēstures un komunikāciju diskurss latgalistikā

Latgales reģiona ekonomikas un uzņēmējdarbības attīstības iespējas

1917. gada Latgales kongresa vēsturiska un juridiska nozīme un loma Latvijas valstiskumā un Satversmē

Valodas un izglītības politikas jautājumi latgalistikā (215. auditorija)

Vadītājs *Dr. philol.* **Aleksejs Andronovs**

17.00–17.20 Latviešu diaspora Krievijā: Timofejevkas ciema piemērs

Aigars Lielbārdis (LU)

17.20–17.40 Reliģiskās kopienas saglabāšanas stratēģijas latgaliešu dzīves vietās (Krasnojarskas apgabala Pričulimskas reģiona piemērs)/ Стратегии сохранения религиозной общины в компактных поселениях латгальцев (на примере Причудымского региона Красноярского края)

Anna Dvorecka (Sibīrijas Federālā universitāte)/ **Анна Дворецкая** (Сибирский федеральный университет)

17.40–18.00 Latgaliskās saknes: no atklājuma pie atklājuma/ Латгальские корни: от поиска к поиску/

Romans Bondars (SIA „ALPE consulting”)/ **Роман Бондарь** (ООО «Альпе консалтинг»)

18.00–18.20 Latgales vecticībnieku kultūras mantojuma saglabāšana un attīstība 20. gadsimta 20.–30. gados

Maija Grizāne (DU)

Vēstures un komunikāciju diskurss latgalistikā (aktu zāle)

Vadītāja *Dr. phil.* **Māra Kiope**

17.00–17.20 Pasākumi Latgales informatīvās telpas stiprināšanai

Dainis Mjartāns (biedrība „Latgales tradicionālās kultūras centrs „Latgaļu sāta””)

17.20–17.40 Latgales kongresa simtgades tematiskās izstādes „Pāri sliekšnim” koncepcija

Kaspars Strods (Latgales Kultūrvēstures muzejs)

17.40–18.20 Diskusija *Latgaliešu valodas politika kultūras un plašsaziņas līdzekļu darbībā*

Tiešsaistē www.rta.lv

Vadītāja **Renāte Lazdiņa**, Latvijas Radio Latgales studijas vadītāja

Problēmjaautājumi:

Kas būtu jāmaina Latvijas kultūrpolitikā, lai latgaliešu valoda būtu arī teātra, kino, televīzijas valoda?

Kā panākt, lai Latgales muzejos, tāpat kā kopējā Latgales lingvistiskajā ainavā vairāk parādās latgaliešu valodas lietojums?

Kādas organizācijas, iestādes, NVO var veicināt latgaliešu valodas lietojumu, prestižu, popularitāti?

Viedokli:

Anna Egliena, Bronislavas Martuževas fonda RAKSTĪTĀJA valdes priekšsēdētāja

Aivars Mackevičs, *BalticTravelnews.com* direktors

Andrejs Svilāns, Valsts zinātniskā institūta „Nacionālais botāniskais dārzs” direktors

Ingemārs Vekteris, ReTV valdes priekšsēdētājs

Latgales reģiona ekonomikas un uzņēmējdarbības attīstības iespējas (105. auditorija)

Vadītāja *Dr. habil. sc. ing.* **Dagnija Blumberga**

17.00–17.15 Eitrofikācijas samazināšanas risinājumi, izmantojot Latgalē esošās makroaļģes biogāzes ražošanai

Francesco Romagnoli, **Karīna Bāliņa**, **Krišs Spalviņš** (RTU VASSI)

17.15–17.30 Energopārvaldības daudzveidības analīze. Iespējas Latgales reģionā

Līga Žogla (RTU VASSI)

17.30–17.45 Dūmgāzu kondensators Ludzas katlu mājā. Latgales veiksmes stāsts

Ivars Veidenbergs, **Edgars Vīgants**, **Jevgeņijs Seļivanovs**, **Ģirts Vīgants** (RTU VASSI)

17.45–18.00 Vēsturisko ēku energoefektivitātes paaugstināšana aukstajā klimatiskajā zonā

Anda Blumberga, **Edīte Kamendere**, **Reinis Purviņš**, **Agris Kamenders**, **Gatis Žogla**, **Dagnija Blumberga**, **Rūta Vanaga** (RTU VASSI)

18.00–18.15 Izaicinājumi atkritumu apsaimniekošanas sektorā: resursu atgūšanas potenciāls veselības aprūpes iestādēs

Jūlija Gušča (RTU VASSI)

18.15–18.30 Inženierzinātņu speciālistu sagatavošana un ietekme uz izaugsmi Latgalē

Ērika Teirumnieka (RTA)

1917. gada Latgales kongresa vēsturiska un juridiska nozīme un loma

Latvijas valstiskumā un Satversmē (105. auditorija)

Vadītājs *Mg. iur.* **Agris Bitāns**, zvērināts advokāts

- 10.00–10.10 Sekcijas atklāšana
Agris Bitāns (LU)
- 10.10–10.50 Latgales kongresa vēsturiskais konteksts
Ēriks Jēkabsons (LU)
- 10.50–11.30 Latgales politiskais konteksts starpkaru Latvijā
Valters Ščerbinskis (Latvijas Nacionālā bibliotēka)
- 11.30–11.50 1917. gada Latgales latviešu kongress: dalībnieki un aculiecinieku atmiņas
Henrihs Soms (DU)
- 11.50–12.05 Latgales kongresa lēmumu nozīme nākotnē/ Latgolys kongresa lēmumu nūzeime nuokūtnī
Arvīds Turlajs (Arendoles muiža)
- 12.05–12.30 Diskusijas, kopsavilkums
Pēteris Ziemeļis, sabiedriska darbinieks
- 12.30–13.30 Pusdienas
- 13.30–14.15 Latgales kongresa valststiesiskā nozīmē latviešu nācijas un Latvijas valsts izveidē
Egils Levits (Eiropas Savienības tiesa)
- 14.15–14.45 Latgaliešu rakstu valodas lietojamības juridiskā dimensija
Arvīds Dravnieks (Tieslietu ministrija)
- 14.45–15.00 Baznīca un valsts
Mārtiņš Klušs (Balvu un Sprogu Romas katoļu draudze)
- 15.00–15.15 Satversmes 3. pants – jāievieš dzīvē vai jāizslēdz/ Satversmis 3. pants – juoivīš dzeivē ci juoizslādz
Juris Viļums (LR Saeima)
- 15.15–16.00 Diskusijas, kopsavilkums
- 17.00–17.40 Diskusija *Latgale kā ES ārējā robeža - drošības jautājumi* (124. aud.)
 Tiešsaistē www.rta.lv
 Vadītājs *Dr. sc. comm.* **Mārtiņš Kaprāns**

Problēmjaautājumi:

*Latgales sociālekonomiskā situācija kā drauds sabiedrības drošumspējai.
 Latgales etnolingvistiskā un kulturālā daudzveidība: saliedētības iespējas un riski.
 Latgales komunikatīvā telpa un Kremļa dezinformācija.*

Viedokli:

Andis Kudors, Austrumeiropas Politikas pētījumu centra izpilddirektors
Ieva Bērziņa, *Dr. sc. pol.*, Nacionālās Aizsardzības akadēmijas vadošā pētniece

Stenda referāti aplūkojami visu konferences laiku, autoriem ir priekšroka diskusijās:

Pēteris Poļaks (Latvijas Ģeogrāfijas biedrība, Latvijas Tūrisma gidu asociācija) *Latvijas valsts robežu izveide 1918.–1922. gadā*

Andra Zubko-Melne (Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra) *Administratīvi teritoriālās reformas Latgales teritorijā (1917–2017)*

Artūrs Gaveika (RTA) *No Latgales latviešu kongresa līdz Latvijas suverenitātei*

Vitolds Zahars (DU), **Andris Strauts** (Latgales apgabaltiesa), **Līga Mazure** (RTA) *Latgales juristu devums Latvijas valsts dibināšanā, valstiskās neatkarības atjaunošanā un attīstībā*

18.30–19.30 NOSLĒGUMA PLENARSĒDE (aktu zāle)

Vadītāji **Ilga Šuplinska, Agris Bitāns**

18.30–18.50 Latgaliskās identitātes un latgaliešu valodas stiprināšana, sagaidot Latvijas valsts simtgadi/ Latgaliskuos identitatis i latgalīšu volūdys styprynošona, gaidūt Latvejis vaļsts symtgadi

Imants Slišāns (Baļtinovvys vydsškola, LVLKSA)

18.50–19.00 Kongresa lēmumu izpildes komisijas apstiprināšana

19.00–19.20 Rezolūcijas apstiprināšana

19.20–19.30 Organizatoru uzrunas: **Edmunds Teirumnieks** (RTA), **Līvija Plavinska** (LKB), **Arvīds Barševskis** (DU)

20.00 Noslēguma pasākums